

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.523/2009/6. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla a Nyári és Korsós Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nyári Béla ügyvéd) által képviselt **felperes neve (címe)** felperesnek - dr. Pintér Károly ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** alperes ellen tulajdonjog megállapítása és egyéb követelés iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2009. május 8. napján kelt 16.P.21.172/2008/49. számú ítélete ellen az alperes által 53., és a felperes által 54. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

R É S Z Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja**, az alperes viszontkeresetét elutasítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és ugyanezt a bíróságot új eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítja.

A felperes másodfokú eljárási költségét 25.000 (Huszonötezer) Ft-ban, az alperesét 128.600 (Egyszázhuszonnyolcezer-hatszáz) Ft-ban állapítja meg.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozott ítéletében megállapította, hogy a felperes 1978-tól élettársi kapcsolatban élt az alperes édesapjával, néhai **/örökhagyó neve/** örökhagyóval, majd 1997-ben házasságot is kötöttek. Ezen életközösség vagyoni jogi következményeként kimondta, hogy a felperes megszerezte a ... helyrajzi szám alatt felvett **1.sz. ingatlan** 39/100-ad tulajdoni illetőségét, továbbá a ... forgalmi rendszámú, Ford Probe Gt típusú, és a ... forgalmi rendszámú, Chevrolet Beretta típusú személygépkocsi 1/2-ed 1/2-ed tulajdoni illetőségét. E vagyontárgyakra a közös tulajdont oly módon szüntette meg, hogy az **1. sz. ingatlan** 39/100-ad tulajdoni illetőségét 1.626.300 Ft, míg a gépkocsik 1/2-

ed 1/2-ed tulajdoni illetőségét egyenként 50.000-50.000 Ft megváltási árért az alperes tulajdonába adta. Rendelkezett az ingatlan vonatkozásában a tulajdonosváltás ingatlan-nyilvántartásba történő átvezetése iránt is. Az **1.sz. ingatlan** forgalmi értékeként nem a felperes által megjelölt - és a hagyatéki leltárban is szereplő - összeget vette alapul, hanem a perben kirendelt igazságügyi szakértő véleményére alapította határozatát. Marasztaló rendelkezés helyett megállapította, hogy a felperes házassági vagyonközösségi igény jogcímén 1/2-ed részben tulajdonosa az ... Bank Nyrt. ... számú számláján kezelt deviza összegnek. Marasztaló rendelkezést azért nem hozott, mert a számlák feletti rendelkezési jog jelenleg is a felperest illeti. Ezt meghaladóan a felperes keresetét - az **1.sz. ingatlan** és a gépjárművek magasabb értékének megjelölésére alapuló igényre, további bankszámlákon lévő pénzösszegekre alapított házassági vagyonközösségi igényre, a felperes kötelesrész megváltása iránti igényére, hagyatéki hitelezői igényére, a ... helyrajzi számú **2.sz. ingatlan** felújításával összefüggésben előterjesztett beruházási költség elszámolási igényre, valamint ezen ingatlan közös tulajdonának megszüntetésére irányuló igényre is kiterjedően - elutasította. Az alperes vizsgontkereseti kérelmének helyt adott és megállapította, hogy a felperes néhai **/örökhagyó neve/** örökhagyó vonatkozásában az öröklésből kiesett. Az alperes által becsatolt, örökhagyó által az alperesnek írott levélből, az Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalhoz írott levélből, továbbá **tanú-1** tanúvallomása alapján megállapította, hogy az örökhagyó és a felperes házassági életközössége 2002. szeptember 2. napján véglegesen megszakadt. Nyomatékosan értékelte azt a körülményt, hogy az örökhagyó az életközösség megszakadását követően tett végrendeletében a felperest meg sem említette. Tanúvallomások alapján az is valószínűsíthető, hogy a felperes az életközösséget többször megpróbálta helyreállítani, de az örökhagyó magatartása miatt ez nem tudott megvalósulni. A felperes e tárgykörben tett személyes nyilatkozatainak bizonyító erejét lerontotta az a körülmény, hogy a per kezdeti szakaszában folyamatosan fennálló házassági életközösségről tett nyilatkozatot, csak később ismerte el, hogy 2002. szeptember 2. napján az életközösségük megszakadt. Ilyen körülmények között a felperest terhelte annak bizonyítása - az alperes által hivatkozott bizonyítékokkal szemben -, hogy az életközösség helyreállt, illetve folyamatosan fennállt. E kötelezettségének azonban a felperes eleget tenni nem tudott, az általa felajánlott tanúbizonyítás eredményeként nem állapítható meg egyértelműen, hogy a felek az életközösséget helyreállították volna. Több tanú arról sem tudott, hogy a felek életközössége megszakadt, így nyilvánvalóan vallomásukkal nem támaszthatták alá azt, hogy az életközösséget a felperes és az örökhagyó helyreállították. Az kétségtelen, hogy a felperes látogatta az örökhagyót a balesetét követően a kórházban, és a **1.sz. ingatlanban** is megfordult, ez azonban az életközösség fennállására kellő alapot nem szolgáltat. A **2.sz. ingatlan** vonatkozásában előterjesztett közös tulajdon megszüntetési igényt azért utasította el, mert a felperes által megjelölt értéken, és az általa megjelölt módon a közös tulajdon megszüntetésére nem kerülhetett sor, míg egyéb megszüntetési módra a felperes nem hivatkozott, és ilyen igényt az alperes sem terjesztett elő.

Az ítélettel szemben mindkét peres fél fellebbezett. A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését,

másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte. Állította, hogy az elsőfokú bíróság megalapozatlanul állapította meg, hogy a felperes néhai **/örökhagyó neve/** örökhagyó vonatkozásában az öröklésből kiesett, ugyanis a felperes és az örökhagyó között a házassági életközösség a halál pillanatában fennállt. Így a felperest a hagyaték vagyontárgyain haszonélvezeti jog illeti meg, ezért dönteni szükséges az általa előterjesztett haszonélvezeti jog megváltása iránti igényről. Kérte továbbá, hogy a haszonélvezet megváltása és a közös tulajdon megszüntetése kapcsán úgy rendelkezzen a bíróság, hogy a **2.sz. ingatlan** egészét megváltási ár ellenében adja a felperes tulajdonába, az egyéb vagyontárgyak pedig megváltási ár ellenében kerüljenek az alperes tulajdonába oly módon, hogy a felperes által fizetendő megváltási árból kerüljön levonásra az alperes által fizetendő megváltási ár. A másodfokú eljárásban bírói felhívásra igazolta, hogy az ... Bank Nyrt. 9.520.000 Ft hitelt tud folyósítani a felperes számára, így a felperes a közös tulajdon megszüntetése és az általa kért beszámítások figyelembevételével mellett teljesítőképes. Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a perben felmerült bizonyítékok helyes mérlegeléséből az elsőfokú bíróságtól ellentétes okszerű következtetések vonhatók csak le. Iratellenesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes és az örökhagyó között a halál pillanatában az életközösség nem állt fenn. A házastárs törvényes öröklésből való kiesése együttes feltételeinek az öröklés megnyílásakor objektíve kell fennállniuk. Mindkét feltételt annak kell bizonyítania, aki a házastárs kiesése folytán maga örököl, illetőleg tehertől mentesül. Az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta a bizonyítási teher szabályát, és tévesen vonta le annak következményeit a felperesre terhesen. Ténylegesen az alperes sem az életközösség megszakadását, sem azt nem tudta bizonyítani, hogy az életközösség visszaállítására kilátás sem volt. A lefolytatott bizonyítás eredményének mérlegelése is jogszabálysértő, ugyanis a meghallgatott tanúk vallomása nem az alperesi előadást támasztotta alá, ugyanis a tanúk nem tudtak arról, hogy a felperes és az örökhagyó közötti életközösség megszakadt volna. Az alperes által csatolt levelek tartalma, illetve **tanú-1** tanúvallomása ismeretében annyi állapítható meg egyértelműen, hogy a felperes és az örökhagyó összevesztek, de az életközösség végleges megszakadását e bizonyítékok semmiképpen sem támasztják alá. Az a körülmény pedig, hogy az örökhagyó végrendeletet, amiben semmilyen juttatásban nem részesítette a felperest, nem az elsőfokú bíróság által mérlegelt módon értékelhető. Amennyiben ugyanis valós lenne az alperesi állítás, amely szerint az örökhagyó a felperest meg kívánta fosztani a részére járó özvegyi haszonélvezeti jogtól, akkor arról végrendeletében ugyanolyan egyértelműen rendelkezett volna, mint a hagyaték egyéb sorsáról. Amennyiben az örökhagyó akarata arra irányult volna, hogy a felesége az ő halála után ne kapjon semmit, akkor megtette volna a megfelelő lépéseket, jelezte volna válási szándékát a felperes, vagy akár az alperes felé, ügyvédet keresett volna fel. Ilyen jogcselekmények megtételére nem került sor, így a végrendeletet helyesen csak úgy lehet értelmezni, hogy az azt az egyszerű kívánságot tartalmazza, mely általában minden ember kívánsága, hogy gyermeke örökölje utána a vagyonát. Mindezek alapján a felperest kötelesrész illeti meg, a perben előterjesztett kötelesrész megváltása iránti igényének teljesítése nem

mellőzhető. Hivatkozott arra is, hogy a perben feltárt körülmények alapján a felperes és az alperes viszonya mindenképpen azt indokolja, hogy a közös tulajdon teljes egészében

valamennyi vagyontárgy, így különösen a felperes által lakott lakás vonatkozásában megszüntetésre kerüljön, ezért téves az ítélet közös tulajdon megszüntetése nem teljesíthetőségére alapított elutasító döntése.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes megalapozatlan keresetének teljes egészében történő elutasítását kérte. Kérte továbbá kötelezni a felperest az ... Bank Nyrt-nél, mint betétkezelő pénzügyintézetnél 1978. december 14. napján az örökhagyó által fenntartással megnyitott ... számú takarékbetétkönyvnek eredetiben történő felmutatására. Külön kérte továbbá, hogy a másodfokú bíróság az alperes számára megítélt perköltséget lényegesen magasabb összegben határozza meg, és kötelezze a túlnyomórészt alaptalan keresetet előterjesztő felperest, mind az első-, mind a másodfokú eljárási költségek viselésére. E körben hivatkozott arra, hogy sem a felperes által megjelölt, sem az elsőfokú bíróság által meghatározott pertárgyérték számítás nem megfelelő, lényegesen magasabb összegű pertárgyérték meghatározása lenne indokolt. Előadta, hogy a **1.sz. ingatlan** megváltási árát az elsőfokú bíróság nem megfelelően határozta meg, részben túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, részben pedig a felperes tulajdonának állított hányadát és annak értékét nem megfelelően határozta meg. Viszonyítási alapként ugyanis a telekkel csökkentett forgalmi értéket kellett volna figyelembe venni. Ezen túl nem a 2007-es értéken, hanem a 2003-as értéken kellett volna a számítás alapját figyelembe venni. A megváltási ár kiszámítása egyébként is téves, 1.165.039 Ft helyett ugyanis 1.165.300 Ft számítható. A **2.sz. ingatlan** vonatkozásában a ... Körzeti Földhivatal megkeresése sem eléggé szabatos. Állította továbbá, hogy a hagyaték tárgyát nem képező betétkönyv az örökhagyó különvagyonát képezte, ezért indokolt ennek bemutatására kötelezni a felperest. Kifogásolta, hogy a felperes a **1.sz.** és a **2.sz. ingatlanban** lévő ingóságokat kivonta a hagyatékból, azokat nem jelentette be. Változatlan előadása volt, hogy a felperes és az örökhagyó nem voltak élettársak, e körben megismételte az elsőfokú eljárás során már többször előadott érveit.

Az alperes által előterjesztett viszontkereseti kérelmet elbíráló elsőfokú ítéleti rendelkezésekkel szemben előterjesztett fellebbezés tárgyában a többi igénytől elkülöníthetően részítélet meghozatalával véglegesen rendezhető a perbeli jogviszony, az egyéb kérdések tekintetében viszont jelenleg megalapozott döntés meghozatalára lehetőség nincs.

I.

Helyesen hivatkozott a felperesi fellebbezés arra, hogy a Ptk. 601. § /1/ bekezdése szerint az örökhagyó házastársa öröklésből való kiesésének két konjunktív feltétele van. Mindkét feltétel együttes fennállását annak kell bizonyítania, aki erre hivatkozik, azaz a Ptk. 601. § /3/ bekezdése szerint azon személynek, aki a kiesés folytán maga örökölné (BH 2005/252. számú eseti döntés). Az alperes azt a körülményt, hogy az

Pf.III.20.523/2009/6. szám

örökhagyó és a felperes között az örökhagyó halálának pillanatában életközösség nem állt fenn, bizonyítani nem tudta, így a Ptk. szerinti kiesés objektív előfeltétele nem állapítható meg. A felmerült bizonyítékok helyes mérlegelésével arra a következtetésre lehet jutni,

hogy 2002. szeptember 2. napján a felperes valóban eltávozott a közös lakásul szolgáló **1.sz. ingatlanból** abba a **2.sz. ingatlanba**, amely időszakosan szintén a felek közös lakhelyéül szolgált. Az a házastársak gyakorlatában már hosszú ideje megszokott volt, hogy kétlaki életet éltek, időnként **település-1-n**, időnként **település-2-n** tartózkodtak. **Tanú-1** kezelőorvos tanúvallomásából az a következtetés is levonható, hogy az örökhagyó 2003. április 7. napján bekövetkező halálát megelőző egy, másfél évvel lehetett egy olyan időszak, amikor többször előfordult, hogy a felperes időszakonként elköltözött az örökhagyótól, de utána többször visszament hozzá. Az örökhagyó betegsége olyan állapot ingadozást okozott, ami időszakonként generálhatta a felperes és az örökhagyó közötti veszekedéseket, amit követően nem volt példa nélküli, hogy a felperes átmeneti időre a közös lakásból eltávozott. Miután az elköltözések és visszaköltözések gyakorlatilag több ízben előfordultak, így nyilvánvaló, hogy a 2002. szeptember 2-i felperesi távozásból okszerűen nem lehet levonni azt a következtetést, hogy ez a felek közötti életközösség végleges megszakadását jelentette volna.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint ilyen következtetés nem vonható le az alperes által becsatolt levelek tartalmából sem, ugyanis mindkét levél keltezése a felperes 2002. szeptember 2-i elköltözéséhez közeli időpontra esik, amikor az örökhagyó magatartása miatt a lakást elhagyni kényszerülő felperes még saját előadása szerint sem költözött vissza **település-1-re**. Az kétségtelen, hogy a felperes nem egyértelmű nyilatkozatokat tett a per során, azonban módosított nyilatkozataival nem azt ismerte el, hogy 2002. szeptember 2-án az életközösségük véglegesen szakadt meg, hanem csupán a néhai férje agresszivitása miatt ruhaneműivel, személyes holmijaival ekkor a **2.sz. ingatlanba** ment. Nyomatékosan értékelendő az a körülmény is, hogy a felperes által bejelentett, **település-1-beli** lakos tanúk egyike sem tudott arról nyilatkozni, hogy a felperes és a néhai örökhagyó közötti életközösség megszakadásának jeleit tapasztalták volna, így a kezelőorvos által is leírt, egy ideje már tartó életmód mellett a felperes és az örökhagyó kapcsolatában lényeges változás a szeptember 2-i felperesi távozással sem következett be. Helyesen hivatkozott a felperes arra is, hogy a felperes által tett végrendeletnek sem az elsőfokú bíróság által értékelt jelentőséget lehet tulajdonítani. Amennyiben ugyanis ténylegesen megállapítható lenne, hogy az örökhagyó és a felperes között 2002. szeptember 2-án véglegesen, helyrehozhatatlanul megszakadt volna az életközösség, úgy nyilvánvalóan az örökhagyó az életközösség megszakadását követően tett végintézkedésében kifejezett rendelkezést tett volna a felperesre, ha az lett volna a kívánsága, hogy az életközösség megszakadása miatt házastársa utána egyáltalán ne örököljön. Ilyen nyilatkozatot azonban a végrendelet nem tartalmaz és az örökhagyó más módon, például házassági bontóper kezdeményezésével, vagy erre irányuló szándéka kinyilvánításával sem jelezte, hogy az életközösség megszakadását a maga részéről véglegesnek tekinti.

A Ptk. 601. § /1/ bekezdése második konjunktív feltétele a szubjektívebb megítélésű azon körülmény bizonyítása, hogy megszakadt életközösség esetén az eset körülményeiből nyilvánvalóan arra lehessen következtetni, hogy az életközösség visszaállítására nincs kilátás. Ez utóbbi körülményt illetően azt kell gondosan mérlegelni, hogy a házastársak életviszonyának, egymáshoz való kapcsolatának és egyéb körülményeinek a figyelembevételével objektíve volt-e kilátás az életközösség helyreállítására (BH 1976/361. számú eseti döntés). A másodfokú bíróság álláspontja szerint ez utóbbi szubjektív feltétel

megállapítására akkor sincs lehetőség a perben felmerült adatokra tekintettel, ha az életközösség megszakadását a fentebb kifejtettekkel szemben esetlegesen mégis meg lehetne állapítani. Az a körülmény, hogy a felperes rendszeresen visszatért a **1.sz. ingatlanba**, őt a közvetlen környezetében élők egészen az örökhagyó haláláig látták az ingatlanban, és az is egyértelmű peradat, hogy a felperes látogatta az örökhagyót a kórházban a balesete bekövetkezte után, egyértelműen arra utaló körülmények, hogy az életközösség megszakadása esetén nem volt objektíve reménytelen az életközösség helyreállítása. Sem a felperes, sem pedig az örökhagyó nem rendezkedett be a másik házastárs nélküli egyedüli életvitelre, így a felmerült bizonyítékok együttes mérlegeléséből, az eset körülményeiből nyilvánvalóan nem vonható le az a következtetés, hogy az életközösség visszaállítására nem volt kilátás.

Amennyiben pedig az öröklésből való kiesés törvényi előfeltételei bizonyíthatatlanok, úgy ez a viszontkereseti kérelem megalapozatlanságához vezet, azaz az alperesi viszontkereseti kérelmet indokolt volt elutasítani. A Pp. 213. § /2/ bekezdése lehetővé teszi, hogy ha a kereseti kérelmek közül egyesek önállóan elbírálhatók, úgy ebben a részben részítéssel záruljon a jogvita, ugyanakkor a további tárgyalást igénylő kereseti kérelmek vonatkozásában az eljárás tovább folytatódjon. Ez a lehetőség a másodfokú eljárásban is adott, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a viszontkeresettel kapcsolatos elsőfokú ítéleti rendelkezés tekintetében felülbírált, a fentebb kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a részében megváltoztatta, és az alperesi viszontkeresetet elutasította (Pp. 253. § /2/ bekezdés és 213. § /2/ bekezdés).

II.

Az alperesi viszontkereseti kérelem jogerős elutasítása folytán érdemben kell vizsgálni a felperes kötelesrész megváltása iránti igényét, ugyanis azzal, hogy az örökhagyó végrendeletében a felperest nem említette meg, lényegében a felperest kötelesrészre szorította. Amennyiben pedig a felperest kötelesrész illeti, úgy a nem a személyes használatában álló ingóságok és lakás vonatkozásában jogosult a haszonélvezeti jog megváltását kérni (Ptk. 665. és 666. §-ára tekintettel a Ptk. 616. § /3/ bekezdése). E körben további bizonyítás lefolytatására nincs szükség, a másodfokú bíróság érdemben tudott volna ezen kérdésekben állást foglalni, azonban figyelemmel arra, hogy a felperes több jogcímen előterjesztett kereseti kérelmében olyan igényt érvényesített, hogy valamennyi, az alperes marasztalását eredményező követelése alperessel szembeni esetleges felperesi fizetési kötelezettségbe kerüljön beszámításra, így a kereseti kérelmek egységes elbírálása indokolt. A másodfokú eljárás során a felperes bírói felhívásra igazolta, hogy a **2.sz. ingatlan** magához

Pf.III.20.523/2009/6. szám

váltására képes, a megváltási ár vonatkozásában teljesítőképés. A bírói gyakorlat a teljesítőképesség vizsgálata körében elfogadja a jelzáloghitel nyújtására szándékot kinyilvánító banki igazolást, amely kétségtelenül szerződéskötési kötelezettséget a bank részére nem teremt, annak igazolására azonban megfelelően elegendő, hogy a közös tulajdon megszüntetését kérő, és a tulajdoni illetőséget magához váltani szándékozó tulajdonostárs teljesítőképessége körében a bíróság a banki nyilatkozatot értékelje. Ilyen

körülmények között a másodfokú eljárásban felmerült új tény lényegesen megváltoztatja a felperes **2.sz. ingatlan** vonatkozásában előterjesztett közös tulajdon megszüntetése iránti igényét, a rendelkezésre álló adatok alapján tehát az elsőfokú ítéletben írt indokok alapján a közös tulajdon megszüntetésére irányuló kereset elutasítására nem kerülhet sor.

Ha viszont a bíróságnak érdemben kell vizsgálnia a közös tulajdon megszüntetését, úgy nem mellőzhető valamennyi tulajdonostárs és szükség esetén a megszüntetésre kerülő közös tulajdon tekintetében egyéb bejegyzett joggal rendelkező személyek perbe állítása. Az már az eredetileg a Kiskőrösi Városi Bíróság előtt kezdeményezett peres eljárásban ismert adat volt, hogy a **2.sz.ingatlan** az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonosa 56/100-ad tulajdoni illetőséggel **személy-1**, 22/100-ad tulajdoni illetőséggel az örökhagyó **/örökhagyó neve/** és ugyancsak 22/100-ad tulajdoni illetőséggel a felperes. A tulajdoni lap III. része szerint **az ...** Önkormányzatnak jelzálogjoga áll fenn ezen lakáson, és a jelzálogjog biztosítására elidegenítési és terhelési tilalom is bejegyzésre került az ingatlan-nyilvántartásba. Közös tulajdon megszüntetése iránti perben a tulajdonostársak és az ingatlanra vonatkozó ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett ilyen típusú jogok jogosultjainak kötelezően perben kell állniuk (Pp. 51. § a./ pont). A Pp. 247. § /1/ bekezdésére tekintettel másodfokú eljárásban a kereset eddig perben nem álló alperesekre történő kiterjesztésére nem kerülhet sor, ezért részben a másodfokú eljárás során bekövetkező új körülményekre, részben pedig a tulajdonostársak szükségképpen perben állásának követelményére figyelemmel szükséges volt az elsőfokú bíróság részítélettel nem érintett ítéleti rendelkezéseinek hatályon kívül helyezése és e körben az elsőfokú bíróság új eljárás és újabb határozat hozatalára történő utasítása (Pp. 252. § /2/ és /3/ bekezdés).

A megismételt eljárásban indokolt lehet a **2.sz. ingatlan** újabb tulajdoni lapjának becsatolását megkövetelni, tekintettel arra, hogy hiteles tulajdoni lap csak 2005. évből áll rendelkezésre, így az időközben esetlegesen bekövetkező változások ebből nem követhetők. Amennyiben az ingatlan tulajdoni viszonyaiban változás nem következett be, úgy az 56/100-ad tulajdoni illetőséggel rendelkező társtulajdonos perbe állítása és a jelzálogjog követelés fennállása esetén a jelzálogjog, valamint elidegenítési és terhelési tilalom jogosultjának perbe vonása nem mellőzhető. Az elsőfokú bíróságnak tájékoztatnia kell a felperest a perbevonás szükségességéről és amennyiben valamennyi érdekelt részvétele mellett folytatódik az eljárás, úgy a felperes beszámítási igényeire is figyelemmel kell állást foglalni a másodfokú eljárás

- 8 -

során igazolt teljesítőképességét is értékelve, a felperes által érvényesített valamennyi követelésről. A közös tulajdon megszüntetése iránti igény vonatkozásában számításba kell venni azt is, hogy ha a felperes az öröklésből nem esett ki, úgy az alperes, mint végrendeleti örökös által megörökölt 22/100-ad tulajdoni illetőségre is megilleti korlátozott mértékű, a kötelesrészhez igazodó haszonélvezeti jog, amelynek értéke a közös tulajdon megszüntetésekor csökkenti a hagyaték tárgyát képező ingatlanrész értékét. Nem mellőzhető továbbá a kötelesrész megváltása iránti további felperesi keresetről való érdemi döntés sem, e körben azonban a peres felek nyilatkozatainak változatlansága mellett további bizonyítás lefolytatására szükség nincsen.

A fellebbezések érdemi elbírálására csak kisebb részben, a viszontkeresettel összefüggő igények körében kerülhetett sor. Az egyéb érdemi hivatkozásokat a másodfokú bíróság érdemben vizsgálni nem tudta, tekintetben a megalapozott döntéshez szükséges valamennyi adat ugyanis nem áll rendelkezésre. A másodfokú bíróság által részítélettel elbírált viszontkereseti kérelemhez kapcsolódóan részperköltség viseléséről nem döntött, azt ugyanis a folytatódó eljárás során lehet csak egyértelműen meghatározni, hogy a perben érvényesített követelések vonatkozásában melyik fél milyen arányban lett pervesztes. Ezért az elsőfokú bíróságnak a teljes perköltség vonatkozásában kell majd döntést hoznia a megismételt eljárásban. A hatályon kívül helyezett ítélet rész vonatkozásában felmerült másodfokú eljárási költségeket a másodfokú bíróság megállapította, többek között e költség figyelembevételével kell majd az elsőfokú bíróságnak a perköltségről szóló elsőfokú határozatát meghoznia. A másodfokú perköltség megállapításánál a másodfokú bíróság a jogi képviselők munkadíját, továbbá az alperes által a fellebbezésével összefüggésben lerótt eljárási illetéket vette figyelembe.

Szeged, 2010. február 22. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró